

NARRATIVA

Contra la hipocresia
i la intolerància

Jordi Mata, *Amors maleïts*. Bromera, Alzira, 1992.

Joaquim Josep Isern a *L'espòs infernal*, apareguda a finals de 1990 i editada també des d'Alzira per Bromera, es podien percebre alguns indicis d'aquesta originalitat de la proposta de Jordi Mata que en *Amors maleïts* es confirma de forma gairebé total. El tema d'aquella novel·la tenia força paral·lelismes amb la d'ara: en ambdós casos la protagonista principal és una dona que ha de lluitar contra les forces del destí per salvar el seu amor. L'enigma que plantejava *L'espòs infernal* girava al voltant d'una suplantació de personalitat obtinguda gràcies a un seguit de coincidències fortuïtes que culminen en les manipulacions de la cirurgia en un quiròfan militar berlinès. A *Amors maleïts* la inexorabilitat del destí pren la forma d'una maledicció familiar que es remunta fins a l'època de la Inquisició.

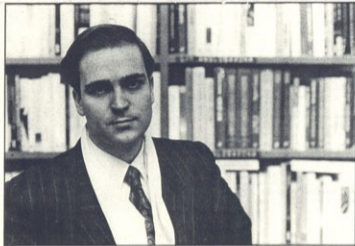
Un discurs ètic

En ambdós llibres, però, més enllà de la trama principal hi trobem un discurs paral·lel de caire ètic que va sorgint i amagant-se segons les necessitats i que l'autor té molta cura a fer-nos-el present. A *L'espòs infernal*, l'autor es valia del personatge de Neal Carpenter per fer una defensa de les essències espirituals de la vella

Europa contra la prepotència materialista que personificaven els nous bàrbars arribats de l'altra riba de l'Atlàntic. A *Amors maleïts*, Jordi Mata va trenant la resolució de l'enigma que configura el cos principal de la novel·la amb una crítica contra la intolerància i la hipocresia de la societat. Uns vicis que ja eren presents quan els agents de la Inquisició actuaven i que avui encara continuen essent ben presents.

La diferència —cabdal, al meu parer— entre les dues novel·les rau que mentre a *L'espòs infernal* es mantenia una estructura lineal on el missatge no deixava de ser un afeïtigit carregat de bones intencions però sense el qual el relat funcionava igualment, a *Amors maleïts* l'autor ha aconseguit un assemblatge gairebé perfecte entre els dos discursos, entre les dues lectures del relat que es complementen i s'enriqueixen mútuament sense que el conjunt se'n ressentixi en absolut. El secret és que, senzillament, entre una novel·la i l'altra han passat tres anys de la vida de l'autor i, per tant, els lògics vicis de la primera —l'elecció d'un llenguatge excessivament rebuscat i una ingenuïtat fàcilment perceptible— han deixat pas a una veu molt més entonada en la forma i a unes idees molt més ambicioses pel que fa al fons.

La trama d'*Amors maleïts* ens parla d'una maledicció que afecta la família Ferràndiz des de l'època que un avantpassat seu, membre

Després de *'L'espòs infernal'*, *'Amors maleïts'* és la segona novel·la de Jordi Mata

PERE VIRGILI

de la Inquisició, va veure's involucrat en el judici d'un afer de bruixeria i possessió satànica que afectava la filla d'un germà seu i, de retruc, un germà d'aquesta. La maledicció s'anirà transmetent de generació en generació sempre que es compleixin uns determinats requisits i no s'extingirà fins que no es produeixi la definitiva reparació de la conducta que va desencadenar-la. Una conducta que té molt a veure amb la intolerància i la hipocresia a què abans he fet referència.

Novel·la d'intriga

Amb aquest nucli argumental i amb un notabilíssim sentit de la dosificació del material narratiu que té a les mans Jordi Mata va construït una novel·la d'intriga ambientada en la nostra època i a la ciutat de Barcelona, però que es

projecta fins al segle XVII. Elisenda, la protagonista, es proposa esbrinar quin horrible secret va motivar el capteniment del seu avantpassat a fi d'evitar que la maledicció arribi a consumir-se.

Aquest objectiu la porta a fer un viatge espectral a través del temps i de la memòria familiar. Un dramàtic viatge a la recerca de la salvació del seu germà que durarà precisament nou mesos com si es tractés de la gestació d'un nou ésser i que comportarà el sacrifici, al final, de la seva pròpia vida.

Una altra de les idees força d'*Amors maleïts* és que la frontera que separa l'amor de la mort és gairebé invisible. I això Jordi Mata ens ho fa palès per mitjà de la incorporació d'imatges suggerents com, per exemple, l'aparició d'uns cuacs en el pis on viu Elisenda que van corcant el lit de la noia i del seu company,

o d'escenes com la que té lloc durant la infantesa d'Elisenda quan, tot jugant en una piscina, intenta ofegar el seu germà Bernat.

Un rigor poc usual

Jordi Mata ha sabut controlar amb un rigor ben poc usual en autors de bibliografia tan breu com la seva tots els elements d'una novel·la complexa i ambiciosa i ha obtingut uns resultats que voregen l'excel·lència. Es cert que encara es detecta de tant en tant alguna reminiscència d'aquella afectació de llenguatge que pesava sobre *L'espòs infernal* —sobretot en els diàlegs entre Elisenda i Gerard i en algunes descripcions— però, al capdavant, es tracta de petites imperfeccions que no desmereixen gens ni mica l'acabat final d'una novel·la senzillament esplèndida. ■